

MIESIĘCZNIK KIEROWNICZEJ KADRY OŚWIATOWEJ

DYREKTOR SZKOŁY

Skype w edukacji

Artykuł pochodzi z czasopisma
Dyrektor Szkoły

Użycie Skype'a w edukacji

KAROLINA ZIOŁO-PUŻUK

Kiedy w 2003 r. powstał Skype, szybko okrzyknięto go następcą tradycyjnych telefonów. W 2014 r. 40% wszystkich rozmów międzynarodowych odbywało się przez ten program, a videorozmowy (jedna z jego opcji) są dziś standardem w komunikacji z użyciem komputera i internetu. Skype zainteresował również edukatorów, bo korzystanie z niego uatrakcyjnia zajęcia, a także pomaga uczniom, którzy z różnych powodów, np. zdrowotnych, nie mogą przez dłuższy czas chodzić do szkoły.

Ze Skype'a można korzystać zarówno na urządzeniach mobilnych, laptopach, jak i komputerach stacjonarnych. Właścicielem jest Microsoft, ale odpowiednie wersje oprogramowania dostępne są dla systemów iOS oraz Android. Funkcje rozmów, videorozmów i chatu są darmowe, o ile dzwonimy do innych użytkowników tego programu. Opłaty pobierane są jedynie za rozmowy z numerami telefonów stacjonarnych oraz komórkowych, ale i te, nawet w przypadku połączeń międzynarodowych, są niezbyt wysokie w porównaniu z innymi taryfami. Skype pozwala również na prowadzenie rozmów grupowych (do 25 osób), co ułatwia współpracę między uczniami pracującymi w domach.

Szczegóły dotyczące programu znajdą Państwo na stronie www.skype.com/pl/. Ponieważ w wielu szkołach używane są tablice interaktywne podłączone do komputera z internetem, zainstalowanie Skype'a nie powinno być problemem. Innym rozwiązaniem, mniej polecanym ze względu na ograniczenie dostępności, jest korzystanie z niego na komputerach znajdujących

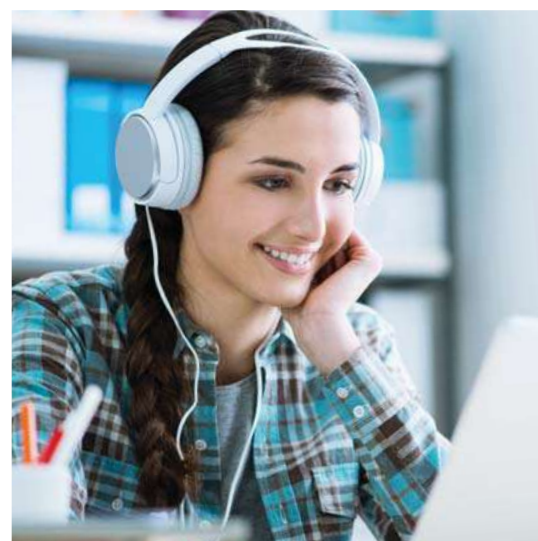
się w pracowniach informatycznych – musimy wówczas wcześniej rezerwować salę, co może okazać się trudne. Rozwiązaniem najlepszym są więc urządzenia mobilne lub laptopy.

Przygotowanie do lekcji

W przypadku Skype'a, podobnie jak i innych programów, przed zajęciami z wykorzystaniem tego narzędzia należy je jak najlepiej poznać i przetestować. Dla wielu osób, które już komunikują się z rodziną i znajomymi przez internet, nie będzie to problem, ale na wszelki wypadek nauczyciel powinien sprawdzić, czy wie, jak:

- wyszukiwać i dodawać do książki adresowej osoby, z którymi chce rozmawiać,
- odrzucać zaproszenia od nieznanymi osób,
- wysyłać wiadomości tekstowe,
- regulować dźwięk oraz włączać i wyłączać kamerę na komputerze, który będzie używany podczas zajęć.

Źródło: www.vahistorical.org/sites/default/files/uploads/Collections_EducatorResources_Skype_getting-started.pdf, dostęp: 19.03.2018 r.

Przed zajęciami należy również sprawdzić, czy głośniki komputera są wystarczające, a jeśli nie, przetestować dodatkowo. Podobnie jeśli komputer nie ma wbudowanej kamery, konieczny jest test urządzenia zewnętrznego. Ostatnim krokiem będzie podłączenie rzutnika lub tablicy interaktywnej (jeśli potrzebny jest większy obraz) i przeprowadzenie testowej rozmowy.

Podsumowując, zanim rozpoczną się zajęcia, nauczyciel powinien sprawdzić, czy (tamże):

- Skype jest zainstalowany na komputerze i czy wymaga aktualizacji (podczas lekcji zajmie ona dużo czasu);
- sprawnie działa podłączenie do internetu;
- działają głośniki, kamera i rzutnik (podłączenie do tablicy interaktywnej);
- osoba, z którą uczniowie będą rozmawiać, została dodana do kontaktów;
- przeprowadził rozmowę testową;
- uczniowie oraz osoba, z którą będą rozmawiać, wiedzą dokładnie, na czym będzie polegało zadanie i jakie będą ich role.

Przewaga Skype'a nad wieloma narzędziami e-edukacji polega na tym, że jest on darmowy, poza tym nie stwarza dodatkowych zagrożeń związanych zwykle z obecnością dzieci i młodzieży w sieci. Należy jednak zwrócić uczniom uwagę na to, aby akceptowali i wysyłali zaproszenia do osób, które znają osobiście, oraz przypomnieć podstawowe zasady związane z ujawnianiem informacji o sobie podczas rozmów i chatów. Ważna jest też umiejętność włączania i wyłączania kamery oraz dźwięku – dzięki temu uniknie się niechcianych wpadek i kłopotów.

Umożliwiając rozmowę video, Skype łagodzi jedną z poważniejszych bolączek związanych z e-edukacją, czyli jej bezosobowość. Aplikacje, o których często piszemy na łamach „Dyrektora Szkoły”, to komunikacja ucznia lub nauczyciela z programem, maszyną, często niemal doskonałą, ale pozbawioną prawdziwie ludzkich cech. Skype to możliwość nawiązania i podtrzymywania relacji z innymi ludźmi, współpracy w grupie bez wychodzenia z domu, kontaktu z kolegami z klasy, kiedy jeden z uczniów jest np. w szpitalu. To, co najważniejsze w relacji z innymi, czyli emocje, dzięki obrazowi i głosowi są zrozumiałe dla wszystkich uczestników rozmowy.

Międzynarodowa pomoc

Firma Microsoft na stronie internetowej <https://education.microsoft.com/>

skype-in-the-classroom/overview udostępnia informacje dla nauczycieli i dyrektorów szkół, którzy chcą korzystać ze Skype'a w celach edukacyjnych. Co więcej, po zalogowaniu każdy staje się częścią międzynarodowej społeczności edukatorów dzielących się swoimi pomysłami, dobrymi praktykami oraz gotowymi planami zajęć z różnych dziedzin (w tym w języku polskim).

Przygodę ze Skype'em można zacząć od obejrzenia krótkiego, dwuminutowego filmu prezentującego podstawowe zalety programu. Występujący w nim nauczyciele, a także uczniowie szkół podstawowych i średnich podkreślają przede wszystkim możliwość rozmowy z ekspertami oraz osobami z innych miast, a nawet krajów, dzięki którym poznają inny punkt widzenia na dane zagadnienie, mogą też zadać wiele nurtujących ich pytań.

Umożliwiając rozmowę video, Skype łagodzi jedną z poważniejszych bolączek związanych z e-edukacją, czyli jej bezosobowość.

Uczenie się i nauczanie dzięki videorozmowie zyskuje wymiar globalny, inaczej niemożliwy do osiągnięcia. Pozwala np. dowiedzieć się, jakie uczniowie w innym mieście realizują projekty społeczne, wymienić doświadczenia i podzielić się sukcesami. W filmie przygotowanym przez Microsoft jako przykład pokazana jest współpraca szkoły z placówką w kraju afrykańskim – dzięki regularnym rozmowom z pracownikami organizacji pomocowej uczniowie dowiadują się, jak realnie ich działanie wpływa na poprawę losu tamtejszych dzieci. Chcąc taki kontakt nawiązać w Polsce, najlepiej zacząć od Polskiej Akcji Humanitarnej (www.pah.org.pl/) lub Misji Zakonu Salezjanów (<http://misjesalezjanie.pl/>).

Internetowa strona *Microsoft dla Edukacji* (www.microsoft.com/pl-pl/education/default.aspx) umożliwia skontaktowanie się z innymi nauczycielami (również z Polakami) korzystającymi nie tylko ze Skype'a, ale również

innych programów tej firmy, oraz przeszukać zasoby scenariuszy lekcji z wielu przedmiotów dla wszystkich etapów edukacyjnych. Ponadto znajdą tu Państwo porady oraz najczęściej zadawane pytania.

Opcje i możliwości

Sposobów na wykorzystanie Skype'a w edukacji jest wiele. Nauczyciele języków obcych widzą w nim narzędzie umożliwiające kontakt z osobami, które też uczą się danego języka bądź są native speakerami. Swoista wymiana umiejętności językowych, najlepiej między dwoma natywnymi użytkownikami różnych języków, znana jest od ponad 100 lat, a popularność zyskała pod koniec lat 70. Obecnie – pod nazwą *Tandem Learning* – doskonale rozwija się dzięki nowoczesnym technologiom informacyjnym.

Skype pozwala także współpracować z każdym, nie zważając na barierę czasu i przestrzeni. Takie wspólne działanie może dotyczyć zarówno projektów prowadzonych przez uczniów tej samej klasy, jak i szkoły, miasta, województwa. Prowadząc lekcję dotyczącą np. Układu Słonecznego, nauczyciel może zaprosić do rozmowy z uczniami fizyka z wybranego polskiego uniwersytetu (pracownicy naukowi zwykle przychylnie odnoszą się do pomysłów pozwalających im promować ich dziedzinę badań naukowych). Zajęcia wychowania fizycznego wzbogaci kontakt ze sportowcem (np. piłkarzem lokalnego klubu) czy trenerem fitness z siłowni. Lekcje o ochronie środowiska to z kolei okazja, aby porozmawiać z urzędnikami lub leśniczymi, którzy nie zawsze mają czas na osobiste przyjście do szkoły. Nieformalnej lekcji muzyki udzieli nauczyciel instrumentu z renomowanej uczelni, zaś przedmiot związany z przerabianym tematem zaprezentuje pracownik muzeum lub archiwum. Pozwala to zaoszczędzić czas i nawiązać współpracę edukacyjną szkoły z innymi instytucjami.

Kolejna możliwość, którą daje Skype, to poznanie przedstawicieli różnych zawodów i zobaczenie ich miejsca pracy. A uczniom, którzy poważnie myślą o pracy za granicą,

videorozmowa pozwoli lepiej przygotować się do tego wyzwania i urealnić marzenia.

Skype może być ponadto używany przez nauczycieli do kontaktu z rodzicami lub innymi nauczycielami, w ramach rozwoju zawodowego bądź tutoring. Wsparcie doświadczonych nauczycieli z innych części Polski jest bezcenne dla osób początkujących, zaś dla doświadczonych rozmowa ze świeżo upieczonymi nauczycielami może stać się źródłem inspiracji i wymiany dobrych praktyk.

Pamiętajmy, że uczniowie najczęściej skorzystają na takiej formie pozyskania wiedzy, jeśli przed rozmową przygotowują pytania do danego eksperta, do czego potrzebne im będzie zebranie jak największej ilości informacji na temat jego dziedziny lub biografii (jeśli jest to np. lokalny artysta). Naukowca można natomiast poprosić o krótki, 10–15-minutowy wstęp, po którym uczniowie będą zadawać pytania.

Wirtualne wycieczki...

Ponieważ Skype można zainstalować na urządzeniach mobilnych, pozwala on za pomocą internetu, bez dodatkowych kosztów, rozmawiać z osobami z najodleglejszych zakątków naszego globu, jak też znajdującymi się całkiem blisko, np. w miejscowym muzeum etnograficznym. A dzięki wirtualnej wycieczce uczniowie poznają instytucje, inne szkoły, ciekawe miejsca. Internet umożliwia wirtualne dotarcie m.in. do Polaków mieszkających na dalekiej Północy bądź pracowników Polskiej Stacji Arktycznej, którzy w wolnej chwili może zgodzą się pokazać, jak wygląda zwykły dzień w tym niezwykłym miejscu.

Oryginalnym sposobem na znalezienie ciekawego miejsca do odwiedzenia jest gra *Mystery Skype* (<https://education.microsoft.com/skype-in-the-classroom/mystery-skype>). Po rejestracji uzyskuje się dostęp do innych graczy na całym świecie. Wybierając odpowiednią klasę (można szukać zarówno lokalizacji, jak i grupy wiekowej) oraz czas połączenia (każdy gracz

wskazuje swoją dostępność), można rozmawiać.

Pierwsza, najbardziej ekscytująca, część gry to poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, gdzie znajdują się nasi rozmówcy. Zagadkę można rozwiązać, zadając pytania (najczęściej po angielsku, choć zarejestrowani są również nauczyciele z Polski) oraz szybko wyszukując uzyskane dane na mapie. *Mystery Skype* to metoda na wzbogacenie niejednej lekcji geografii, lepsze poznanie mapy świata i Polski. Zabawa rozwija

10 powodów, dla których warto korzystać ze Skype'a w szkole

- ✓ Wspiera budowanie społeczności w klasie.
- ✓ Uczy współczucia i empatii wobec innych.
- ✓ Kształtuje umiejętność współpracy.
- ✓ Rozwija umiejętności komunikacyjne.
- ✓ Wykorzystuje innowacyjne technologie.
- ✓ Pozwala zrealizować scenariusze z życia wzięte.
- ✓ Zabiera uczniów w miejsca, w których jeszcze nie byli i do których trudno dotrzeć.
- ✓ Uczy rozwiązywania problemów.
- ✓ Angażuje wszystkich uczniów.
- ✓ Uatrakcyjnia uczenie.

Źródło: <https://education.microsoft.com/getstarted>

umiejętność współpracy w grupie oraz wykonywanie zadań na czas.

Przygotowaniem do gry będzie podanie uczniom celu zadania oraz zasad pracy, wyznaczenie ról (kto szuka na mapie, kto zadaje pytania, kto notuje odpowiedzi itp.) oraz przygotowanie kilku-, kilkunastu pytań zamkniętych (odpowiedzi: tak/nie), pozwalających szybko uzyskać informacje ważne dla rozwiązania zagadki.

Kolejny krok to możliwość bliższego poznania rozmówców – gdzie się uczą, jak spędzają czas. Dowiadywanie się o obyczajach ludzi z innych krajów jest szansą na wspieranie wrażliwości oraz zrozumienia

i akceptacji dla innych kultur, stylów życia.

...i spotkania

Trudno wymienić wszystkie możliwości, jakie daje Skype. Może pomóc w poszukiwaniu nowych, nieoczywistych rozwiązań poprzez dzielenie się pomysłami oraz efektami pracy z innymi nauczycielami/uczniemi. Pozwala wspólnie grać w gry (np. szachy międzyszkolne lub statki), pisać wiersze i piosenki. Przedstawienie z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka dotrze także do tych seniorów, którzy nie mogą być w szkole z wnukami.

Z pomocą Skype'a uczniowie zorganizują debatę bądź dyskusję ze szkołą z innego miasta, by dowiedzieć się, jak tam rozumiane jest dane zagadnienie. Stworzą międzyszkolny, a nawet między-miastowy klub miłośników książek – aktywna biblioteka (a jest ich w Polsce coraz więcej) chętnie weźmie udział w wirtualnych spotkaniach, podczas których bibliotekarz może służyć radą ekspercką. A uczniowie klas starszych w ramach działań wolontariackich pomogą młodszym lub długo nieobecny kolegom i koleżankom w nauce, budując przy tym więź koleżeńską, która pozytywnie wpłynie na stosunek do szkoły i uczenia się.

Podsumowując, Skype to prosty, darmowy program, który może wzbogacić zajęcia zarówno w szkole podstawowej, jak i średniej. Pozwala przełamać barierę czasu i miejsca, daje szansę na kontakt z ciekawymi ludźmi, innymi kulturami oraz systemami edukacyjnymi. Nauczycieli, którzy chcą z niego skorzystać, będzie wspierała międzynarodowa społeczność użytkowników, dzięki czemu inspiracji do dalszej pracy nie zabraknie.

dr Karolina Ziolo-Puzuk

prowadzi zajęcia na UKSW z zakresu nowych technologii w edukacji, obroniła doktorat i pracowała na University of Sheffield.

MIESIĘCZNIK KIEROWNICZEJ KADRY OŚWIATOWEJ

DYREKTOR SZKOŁY

Czasopismo "**Dyrektor Szkoły**"
dostępne również w **prenumeracie!**

Tradycyjna
prenumerata
papierowa

Nowy numer drukowanego
miesięcznika, **otrzymasz**
co miesiąc pocztą

Zamów →

Wygodna
prenumerata
online

Czytaj
w bezpłatnej
aplikacji
smarteca

Internetowy dostęp
do **każdego wydania**
+ dostęp do numerów
archiwalnych

Zamów →